

Abstrakt:

Tato práce se zabývá režimem vojenské junty v Řecku v letech 1967–1974 a rolí Spojených států amerických v jeho nastolení a následné podpoře. Události týkající se vojenského režimu jsou zobrazeny i z pohledu tehdejší Československé socialistické republiky.

První kapitola mapuje historii americko-řeckých vztahů od konce druhé světové války až do vojenského převratu v dubnu roku 1967. Je zde vyličená role Spojených států amerických v událostech od řecké občanské války přes období vlád premiérů A. Papagose, K. Karamanlise a G. Papandrea, až po vojenský puč. Role Spojených států v poválečném vývoji Řecka byla zásadní, USA do Řecka čerpalo peníze, armádu i ideologii. Vychází se z odborné literatury, jejíž autoři měli přístup do archivů USA, CIA a Řecka.

Druhá kapitola se týká americké role v puči samotném a americko-řeckých vztahů během následujícího řeckého totalitního režimu. Podrobně jsou rozepsány události 21. dubna 1967 s důrazem na aktivity pučistů, krále Konstantina II. a amerického velvyslance v Athénách, Phillipse Talbota. Dále jsou popsány rozdílné přístupy amerických prezidentů Johnsona a Nixona k řeckému vojenskému režimu. Podle všeho ani Spojené státy Americké, ani Ústřední zpravodajská služba vojenský převrat neočekávaly. Zatímco administrativa prezidenta Lyndona B. Johnsona byla vůči vojenskému režimu rezervovaná, Richard Nixon neváhal juntou otevřeně a naplno podporovat. Vychází se především z odborné literatury, jejíž autoři měli přístup do archivů USA, CIA a Řecka.

Třetí kapitola vrhá světlo na vnitrostátní československou korespondenci v reakci na řecký převrat. Jsou zde rozvedena ideologická „protijuntovská“ stanoviska komunistů a instrukce z Moskvy, podle kterých bylo třeba se k řeckému režimu postavit zdrženlivě na poli politickém, kulturním i ekonomickém a podle nichž bylo třeba proti novému řeckému režimu vést propagandu jak uvnitř, tak vně ČSSR. Z této korespondence ohledně řeckého vojenského režimu plynou pro komunisty následující instrukce: ideologický odpor, zprětrhání ekonomických a kulturních vazeb. Zdroje byly čerpány v Národním archivu České republiky.

Čtvrtá a poslední kapitola mapuje československé zpravodajství o událostech v Řecku mezi lety 1967 a 1968, s důrazem na čs.-řecké a americko-řecké vztahy. V různých mezinárodních kauzách, včetně např. relativně podrobně rozvedeném příběhu rodiny Papadomichelaki, se promítá československá „protijuntovská“ propaganda a demonstrativní komunistická aktivita. Československé noviny nezastírají zaujetí a otevřeně řecký vojenský režim odsuzují, zpravidla

však události nepopisují do hloubky a omezují se na krátké reportáže a články. Zdroje byly čerpány z Národního archivu České republiky.